

REKABET DERNEĞİ

REKABET FORUMU

HUKUK-EKONOMİ-POLİTİKA

Haziran 2015
Sayı: 95

Ayda Bir Yayınlanır

Sahibi: Rekabet
Derneği adına
Av. Dr. İbrahim Gül

Editör:
Yrd. Doç. Dr. Şirin Güven
GSM:+90 545 902 80 58
e-posta:
sguven@cankaya.edu.tr

Yazı Kurulu:
Erdal Türkkan, Uğur Emek,
İbrahim Gül, Gönenç
Gürkaynak, Nejdet
Karacehennem, Nurkut
İnan, Ercan Kumcu,
Gamze Aşçıoğlu Öz,
Hamdi Pınar, Kubilay
Atasayar, Müfit Sonbay,
Nahit Töre Uğur Özgöker,
Yavuz Ege, Yılmaz Aslan

Genel Merkez:
Tuna Caddesi No: 27/2
Kızılay, Çankaya ANKARA

GSM:+90.533 6272474
Tel:+ 90.312 435 6813
Faks:+90 312 4356816
e-posta:
rekabetgenel@gmail.com

İstanbul Şubesi:

Başkan: Av. Dr. Kemal
Erol

Adres: Süleyman Seba
Caddesi, Spor Apt. No:
62/4 Akaretler/Valideçeşme
Beşiktaş İSTANBUL
Tel:+90 212 236 53 00

WEB:
www.rekabetderneği.org

İLK YAZI

Prof. Dr. Erdal TÜRKKAN

SİYASÎ REKABETTE UZLAŞMA GEREĞİ....s.2

MAKALELER

Dr. Ahmet Fatih ÖZKAN

**SEÇİMLER VE REKABET HUKUKU:
BAŞKA BİR REKABET YASA TASARISI
DAHA KADÜK OLDU.....s.6**

Asım KAYA

**BAZI SİYASÎ PARTİ SEÇİM
BEYANNAMELERİNİN REKABET GÜCÜ VE
REKABET İHLALİ BAKIMINDAN
İNCELENMESİ.....s.17**

**Bu dergide yer alan yazıların telif hakları yazarlarına aittir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.**

Rekabet Derneği Hakkında Kısa Bilgi

Rekabet Derneği 20 Mayıs 2004 tarihinde kuruluşunu tamamlamış bir sivil toplum örgütüdür. Derneğin amacı Türkiye'de rekabet ortamının ve rekabet kültürünün gelişmesine katkıda bulunmaktır. Derneğin Genel Merkezi Ankara'da olup İstanbul Şubesi 10 Mart 2005'ten itibaren faaliyete geçmiştir. Dernek Rekabet Kurumu'nun eski başkanı ve üyeleri, rekabet ve regülasyon üzerine çalışan üniversite öğretim üyeleri, bazı gazeteci, sanayici, bankacı ve hukukçular tarafından kurulmuştur. Tüm düzenleyici kurumların eski başkanları Derneğin tabii üyesidir.

Derneğin Yönetim Kurulu: Av. Dr. İbrahim Gül (Başkan), Dr. Ahmet Fatih Özkan (İl.Başkan), Prof. Dr. Erdal Türkkan, Doç. Dr. Nurkut İnan, Doç. Dr. Uğur Emek, Yard. Doç. Dr. Gamze Aşçıoğlu Öz, Mert Karamustafaoğlu, Sadık Burak Gelir ve Onur Arı'dan oluşmaktadır.

Derneğin İstanbul Şubesi Av. Dr. Kemal Erol başkanlığında faaliyetini sürdürmektedir.

Dernek aylık Rekabet Forumu'nu elektronik olarak yayınlamakta ve düzenli aylık bilimsel toplantılar düzenlemektedir.

SİYASÎ REKABETTE UZLAŞMA GEREĞİ

Prof. Dr. Erdal Türkkan (erdalturkkan@hotmail.com)

Bir piyasada daha yüksek pay almak için rekabet eden teşebbüsler için uzlaşma gereği söz konusu değildir. Çünkü piyasalarda hiçbir firmanın veya firma grubunun hâkim duruma geçmesi istenilir bir durum değildir. Buna karşılık, siyasî rekabette, hiçbir partinin çoğunluğu elde edememesi durumunda hükümetin kurulabilmesi, güvenoyu alabilmesi ve varlığını sürdürebilmesi için rakip partilerin uzlaşmaya varmaları gereği ortaya çıkmaktadır. Bu durum siyasî rekabet ile ekonomik rekabet arasındaki en önemli farklılığı oluşturmaktadır. Türkiye’de 2015 seçimleri sonucunda da hiçbir siyasî parti çoğunluğu oluşturamadığı için koalisyon veya azınlık hükümeti oluşturmaya yönelik bir uzlaşma sağlanması gerekmektedir. Burada karşımıza çıkan soru, bu uzlaşma gereğinin öneminin ne olduğu, yoğun ve bazen sert bir siyasî rekabet sürecinden sonra nasıl yapılabileceği ve hangi koşullarda ne ölçüde başarılı olabileceğidir. Bu soruya cevap verilebilmesi için hangi durumlarda ve hangi nedenlerle siyasî rekabette partilerin uzlaşmasının imkânsız veya zor olduğu sorusuna da cevap vermeye çalışmak yararlı olacaktır. Tabii ki bu cevap uzlaşmayı mümkün kılan ve kolaylaştıran faktörlerin teşhis edilmesine de imkân verecektir.

Siyasî rekabette uzlaşmayı gerekli kılan çeşitli nedenler vardır:

- Bunlardan birincisi, hiçbir partinin oy çokluğunu sağlayamamasıdır. Bu durumda istikrarlı bir hükümet oluşturulması mümkün olamayacaktır. Bu nedenle, siyasî partilerin bir koalisyon için veya dışarıdan desteklenecek bir azınlık hükümeti için belli amaçlar ve bir yol haritası üzerinde uzlaşmaları gerekecektir.

- Uzlaşmayı gerekli kılan ikinci önemli neden, nitelikli çoğunluk gerektiren kararların alınabilmesidir. Bu açıdan en önemli konulardan birisi, Anayasa değişikliğidir. Anayasa değişikliği, milletvekillerinin $\frac{3}{4}$ ’ünün oylarıyla mümkün olabilmekte veya değişikliğin referanduma götürülebilmesi için de, salt çoğunluktan fazla oya ihtiyaç vardır. Aynı şekilde, tarafsız olması gereken kurum ve kuruluşlara yapılacak atamaların da, nitelikli çoğunlukla yapılması çeşitli yararlar sağlayacaktır.

Siyasî partiler arasında uzlaşmayı gerektiren bir diğer husus da, hükümetlerin oy kaybına neden olabilecek sorunların çözülmesidir. Yurtdışına asker gönderme, savaş kararı, idam cezasının kaldırılması gibi

kritik değişiklikler, politikalarda köklü değişiklik yapılmasını gerektiren durumlar (barış süreci gibi) gibi hassas konularda da uzlaşma ihtiyacı doğmaktadır.

Siyasî partiler arasında uzlaşma, siyasî istikrarsızlıklara meydan verilmemesi, ülkenin temel sorunlarının hızla çözümlenmesi, ülkedeki gerginliklerin ve kutuplaşmaların yumuşatılması, daha hızlı ve isabetli kararlar alınabilmesi, nihayet alınan kararların kalıcı olması ve çoğunluk tarafından benimsenmesi açısından önemlidir. Uzlaşma, bir ülkede belirsizliklerin azaltılması, öngörülebilirliğin artması ve güven duygusunun yükseltilmesi açısından da önemlidir. Bu hususların her birisi, ülkenin ekonomik performansını ve halkın refahını yakından etkileyecek sonuçlar doğurabilmektedir.

Siyasî partiler arasında yapılacak uzlaşma kolay değildir. Bazı durumlarda uzlaşma imkânsız da olabilir. Uzlaşmayı imkânsız kılan veya zorlaştıran çeşitli nedenler vardır.

İlk olarak, siyasî partiler seçim süreçlerinde birbirlerine karşı ağır suçlamalar yapabilmekte, hatta Türkiye’de olduğu gibi, birbirlerini hainlikle, yolsuzlukla, çıkarıcılıkla, yeteneksizlikle suçlayabilmektedirler. Seçim öncesinde bu tür ağır gerginlikler yaşayan parti başkan ve yöneticilerinin, seçimden sonra bir şey olmamış gibi bir araya gelmeleri şüphesiz kolay olmayacaktır.

Yine, seçim sırasında ve daha önce yaratılan gerginlikler ve kutuplaşmalar nedeniyle parti tabanı uzlaşmaya sıcak bakmıyor olabilir. Hatta uzlaşma halinde tabandan bazı istifaların ve istifa baskılarının gelmesi söz konusu olabilir.

Diğer bir neden, partilerin bazı yakıcı konularda birbirlerine tamamen zıt politikaları savunmuş olmalarıdır. MHP ile HDP ve AK Parti arasında çözüm süreci konusundaki görüş ayrılıkları, uzlaşmaz niteliktedir.

Siyasî partileri uzlaşmadan uzak tutan en önemli nedenlerden birisi de, koalisyonun, azınlık hükümetinin veya dışarıdan desteğin, partiyi zayıflatacağı ve eriteceği korkusudur. Çünkü uzlaşma sürecinde siyasî partilerin üstü açık veya kapalı bir biçimde tabanın eğilimlerine zıt kararlara imza atması söz konusudur.

Uzlaşmayı zorlaştıran bir neden de, güç paylaşımında adaletli bir çözüme ulaşılamamasıdır. Eşit güç paylaşımı, büyük ortakları, eşitsiz güç paylaşımı da küçük ortakları rahatsız edecektir.

Nihayet, uzlaşmayı zorlaştıran bir neden de, seçim sonrası ekonomik konjonktürün elverişli olmaması ve başarılı icraat için ümit vermemesidir. Bu durumda siyasî partiler bir başarısızlığın ortağı olmak yerine, muhalefet konumunda olmayı tercih edebilmektedir.

Şüphesiz, siyasî partiler arasında uzlaşmayı kolaylaştıran nedenler de vardır. Bunlardan birincisi, kamuoyu baskısıdır. Kamuoyunun uzlaşmaz tarafı cezalandıracağıının bilinmesi tarafları uzlaşmaya yönlendirebilecektir.

Uzlaşmayı kolaylaştıran bir başka neden, yeni seçilenlerin bir erken seçim veya “yeniden seçim” olasılığına tepki göstermeleridir. Bu durumda parti yönetimleri bizatihi, milletvekillerinin baskısıyla uzlaşmaya zorlanacaktır.

Konjonktürün iktidar partilerine avantaj vaat ettiği durumlarda da, uzlaşma nispeten kolay olacaktır.

Nihayet, uzlaşma, siyasî liderlerin, partilerini uzlaşmaya ikna etme konusundaki becerilerine de bağlı olacaktır.

Genellikle, her ülkede halkın çoğunluğu uzlaşmadan ve sorunların uzlaşma yoluyla çözümlenmesinden yanadır. Çünkü seçim sonrasında hükümsüz kalmanın veya ağır sorunların çözümlenememesinin faturasını bizzat seçmen ödeyecektir. Bu nedenle, uzlaşmacı bir yaklaşım sergileyen siyasî partilerin uzlaşmacı olmayanlara nazaran daha yüksek bir kamuoyu desteği almaları olasılığı yüksektir. Dolayısıyla seçimlerden sonra uzlaşma kültüründe gösterilen üstünlük, siyasî rekabette de avantaj sağlama fırsatını verecektir. Uzlaşmaz tutumu nedeniyle siyasî başarı kazanabilmiş siyasî hareketler ancak özgürlükçü demokrasinin gelişemediği toplumlarda görülebilmektedir.

Uzlaşmanın sağlanmasının en önemli koşulu, iki tarafın da kazanacağı bir oyunun kurulmasıdır. Geçişken tabana sahip iki parti söz konusu ise, iki tarafın da kazançlarının eşit olması büyük önem arz eder.

Uzlaşmanın, sadece yürütme düzeyinde sağlanması yeterli ve tatmin edici olmayabilir. Koalisyona taraf olan iki veya daha çok siyasî parti, belli ilkeler ve eylemler üzerinde anlaşırken, yasama düzeyinde koalisyon dışında kalan partilerin desteği de alınarak bazı amaçların gerçekleştirilmesi mümkün olabilir. O halde koalisyonun başarısında temel kriterlerden birisi, tarafların yasama konusunda bağlayıcı angajmanlara girmemesi veya kırmızıçizgiler dayatmamasıdır.

Uzlaşmanın sağlanmasının bir diğer koşulu, hiçbir siyasî partiyle ortaklığa kapalı olmama ve hareket noktasının koalisyon ortağı tercihinden çok uyulacak temel ilkelere yakınlık tercihi olmasıdır. Bu ilkeler ne ölçüde halkın çoğunluğunun desteğini almış ve evrensel kurullarla uyumlu olur ise, koalisyonun şansı da o ölçüde artmış olacaktır. Uzlaşmanın sağlanması ve özellikle de sürdürülmesi açısından uzlaşmanın devamının belli bir süreye (ay-yıl) bağlanmasından çok, belli hedeflerin gerçekleştirilmesine bağlanması önem kazanmaktadır. Şüphesiz uzlaşmanın sağlanmasında kamuoyunun baskısı, liderlerin öncülüğü, yeni seçilenlerin erken seçime sıcak bakmaması ve erken seçimde kaybetme olasılığı da önemli rol oynayacaktır.

Siyasî partiler arasında uzlaşma sağlanmasının en önemli koşulu, siyasî yarışta adil rekabetin geçerli olmasıdır. Siyasî alanda adil rekabet kültürü ile uzlaşma kültürü arasında sıkı bir ilişki vardır. Adil rekabete dayalı bir seçim sonrasında siyasî partilerin uzlaşması daha kolay, daha verimli ve daha sürekli olacaktır. 2015 seçimlerinde Türkiye’de maalesef adil rekabete dayalı bir süreç yaşanmamıştır. Bu durum, seçim sonrasında verimli ve sürekli bir uzlaşmanın ortaya çıkmasını zorlaştıracak, hatta bir ölçüde imkânsızlaştıracak etkilere sahiptir. Dolayısıyla uzlaşmanın en temel amaçlarından birisi, gelecekteki siyasî yarışların adil rekabet koşullarında yapılmasını sağlayacak tedbirlerin ortaklaşa alınması olmalıdır. Bu koşul sağlanmadan yeni veya erken bir seçime gitmek, sorunları daha da içinden çıkılmaz bir hale getirmekten başka bir işe yaramayacaktır.

SEÇİMLER VE REKABET HUKUKU: BAŞKA BİR REKABET YASA TASARISI DAHA KADÜK OLDU

Dr. Ahmet Fatih ÖZKAN, Rekabet Derneği II. Başkanı

Ülkemizce bir genel seçimi daha geride bıraktık. Siyasetin gündemi bu aralar koalisyon tartışmaları ile hayli yoğun. Peki bu seçimden rekabet hukuku ne kazandı veya kaybetti? Seçimlerin rekabet hukukuyla ne ilgisi var dediğinizi duyuyor gibiyiz. Ama aslında rekabet hukuku da seçimlerden etkilenenler arasında. Hatırlarsanız “Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun’da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” (Tasarı) bir süredir Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde bekliyordu.¹ Tasarı alt komisyonlardan geçmiş ve en son Şubat 2014’te TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu’nda görüşülmüştü. 24. dönem milletvekili seçimleri süresince 61. ve 62. hükümetler döneminde yasalaşamayan bu yasa tasarısı 7 Haziran seçimleriyle birlikte kadük oldu. Tasarı’nın TBMM Genel Kurulu’na getirilmesi ve yasalaşması için yeni kurulacak hükümetin söz konusu Tasarı’nın arkasında durması, yani tasarıyı sahiplenmesi gerekmekte. Aksi taktirde Tasarı’nın rafa kaldırılması söz konusu.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun Aralık 1994’te yasalaşarak yürürlüğe girmişti. Üzerinden 20 yılı aşkın bir süre geçti ve söz konusu Kanun’da değişiklik yapılması adeta zorunlu hale geldi. Aslında “code” diyebileceğimiz temel yasaların yenilenmesi ve güncellenmesi için 20 yıl kısa bir süre. Söz gelimi 2002 yılında yürürlüğe giren 4721 sayılı Medeni Kanun’un yürürlükten kaldırdığı 743 sayılı Türk Kanunu Medenisi neredeyse 80 yıl yürürlükte kaldıktan sonra yenilenmişti. Benzer biçimde 2011 yılında yasalaşan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu tarafından yürürlükten kaldırılan 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu da 50 yılı aşkın bir süre yürürlükte kalmıştı. 20 yıl, 50 veya 80 yıla göre kısa bir süre ama elbette belirleyici olan yürürlükteki yasanın günümüzün ihtiyaçlarına cevap verip vermediği. 4054 sayılı Kanun bu noktada yetersiz kalmış olacak ki söz konusu Kanun’un değiştirilmesine ilişkin bir yasa tasarısı önerisi ilk kez 2005 yılında akademisyenler tarafından ileri sürülmüştü.² Rekabet Kurumu tarafından 2008 yılında bir yasa tasarısı hazırlanmış, ancak 2011 genel seçimleriyle kadük olmuştu.

Bugün yürürlükte olan 4054 sayılı Kanun’un Türkiye’de rekabet hukuku uygulamasında günümüzün ihtiyaçlarına cevap vermediğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Bir kere 4054 sayılı Kanun’un yasalaşmasından sonra mehaz

AB rekabet hukuku uygulamasında çok sayıda değişiklik yapıldı. 4054 sayılı Kanun'da da çeşitli değişiklikler olmuştu elbette, ancak bunlar daha çok söz konusu Kanunu Türk hukukundaki diğer düzenlemelere uygun hale getirmek için ya da çeşitli yargı reformları kapsamında yapıldı. Örneğin 2008 yılında 5728 sayılı Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yapılan uyarlamalar, 2011 yılında Kurum'un ilişkili olduğu bakanlığın Gümrük ve Ticaret Bakanlığı olarak güncellenmesi, 2012 yılında Kurul kararlarına itiraz merciinin Ankara İdare Mahkemeleri olarak değiştirilmesi vs. 4054 sayılı Kanun'da yapılan değişikliklerden sadece bazıları. Tasarı ise elbette daha esaslı değişiklikler içeriyordu.

Genel itibarıyla Tasarı hem maddi rekabet hukuku kurallarının uygulamasına ilişkin hem de Rekabet Kurumu'nun idari yapısına ve idari usul kurallarına ilişkin değişiklikler içermekte. Maddi hukuk düzenlemeleri, Türk rekabet hukuku uygulamasında görülen eksikliklerin giderilmesi ve mevzuatla daha yakın bir uyumun sağlanması açısından genellikle yerinde ve yararlı. Türkiye'de genel bir idari usul yasasının halen çıkarılmadığı düşünöldüğünde 4054 sayılı Kanun'un, Türk hukukunda ilk kez ayrıntılı idari usul kuralları içermesi zaten başlı başına bir devrimdi. Tasarı'da idari usul kurallarındaki iyileştirmeler ise daha çok bu alanda belirginliğin daha da artırılması ve gerek şikâyetçilerin gerekse teşebbüslerin haklarının güçlendirilmesi açısından yine yararlı. Rekabet Kurumu'nun idari yapısında değişiklik yapılmasının, özellikle Rekabet Kurulu üyelerinin aralarından atanacağı kuruluşların değiştirilmesinin, ise ne derece gerekli olduğu tartışmalı.³ Biz bu yazımızda Tasarı'daki önemli maddi rekabet hukuku kuralları ile önem arz eden idari usul kurallarını inceleyeceğiz.

Birleşme ve devralmalar: AB, 4054 sayılı Kanun'da birleşme ve devralmaların denetlenmesi için öngörölen "hâkim durum testi"ni 139/2004 sayılı Birleşme Tüzüğü ile birlikte "etkin rekabetin önemli ölçüde azalması testi" ile değiştirileli 10 yılı geçti. Bugün AB'de birleşme ve devralmalar açısından kontrol unsurunda değişiklik yaratmayan azınlık hisselerini de denetleyelim mi tartışması devam ededursun daha Türkiye'de etkin rekabetin önemli ölçüde azalması testine geçilmesi bile polemik konusu haline gelmekte. Herhalde Rekabet Kurulu'nun daha fazla birleşme ve devralmayı denetleyecek olması birtakım çevreleri rahatsız etmekte. Birleşme testindeki değişikliğin (ve bu değişiklik sonucu daha fazla işleme izin verilmemesi riskinin) izlenen ekonomik politikalara etkisi var elbette, ancak diğer yandan AB'ye üyelik sürecinde Gümrük Birliği uyarınca Türkiye'nin mevzuatla uyum sağlama (harmonizasyon) yükümlölüğü de var. Bizce asıl tartışılması gereken ise Rekabet Kurumu'nun halihazırdaki ekonomik analiz kapasitesinin etkin rekabetin önemli ölçüde azalması testine hazır olup olmadığı.

Tasarı'da birleşme testine ek olarak başka değişiklikler de var. Bir kere "birleşme ve devralmalar" gibi uzun bir ibarenin yerini, mehzaz uygulamaya da paralel olarak, "yoğunlaşma" ibaresi alıyor. Yapılan değişikliklerle teşebbüsler için hukuki belirliliğin arttırılması hedeflenmişe benziyor. Kurul'un işleme izin süresi halihazırda da 30 gündü, ama Tasarı'yla "iş günü" ibaresi eklenmiş. Bu süre 4 aya kadar uzatılabilir. AB uygulamasındaki "Phase I" ve "Phase II" süreçleri esas alınmakta ve Kurul'un işlemi "nihai incelemeye" alarak soruşturma prosedürü uygulamasına artık son verilmekte. Koşullu izin ve kabul edilebilir çözümler de yasal zemine kavuşturulmuş. Ciro eşiklerini geçmeyen veya yoğunlaşma niteliğinde olmayan durumların Kurul kararına gerek duyulmaksızın Başkanlık tarafından sonuçlandırılması da Tasarı'nın yeniliklerinden. Bir de Tasarı işleme izin verilmemesi kararının alınmasını yeni bir koşula bağlıyor: buna göre önce tarafların yazılı görüşü gerekecek ve bu görüş gelene kadar inceleme duracak.

Taahhüt: 2004 yılında yürürlüğe giren 1/2003 sayılı Konsey Tüzüğü ile getirilen taahhüt (*commitment*) mekanizması, 4054 sayılı Kanun'da yer almayan ama uygulamada ihtiyacı duyulan düzenlemelerden biri. Bugün ABİDA 102. uygulamasında ihlal kararlarının, taahhüt kararlarına oranı iyice gerilemiş durumda. Özellikle 2009 tarihli Dışlayıcı Kötüye Kullanmalara İlişkin Uygulama Öncelikleri Rehberi'nin⁴ yayımlanmasından sonra taahhüt mekanizmasının bir trend haline geldiğini dahi söyleyebiliriz. AB Komisyonu 2004 – 2014 yılları arasında 10 ihlal kararına⁵ karşılık 21 taahhüt kararı verdi⁶ (taahhüt kararlarının 16 tanesi de Uygulama Öncelikleri Rehberi sonrası verildi). Taahhüt mekanizması sadece ABİDA 102. madde için geçerli bir hukuki enstrüman olmayıp aynı zamanda, "hard-core" kartel dosyaları hariç, ABİDA 101. maddeye ilişkin olarak da uygulanabilmekte. Hatta AB Komisyonu daha geçen ay Air France, KLM, Alitalia ve Delta havayolu şirketlerinden ABİDA 101. madde kapsamında piyasaya giriş engellerini azaltmaya yönelik çeşitli taahhütler aldığını kamuoyuna duyurmuştu.⁷

AB uygulamasında taahhüt kararlarının payı son derece yükselmişken, Türk rekabet hukukunda yasal bir taahhüt mekanizmasının olmamasının büyük bir eksiklik olduğu da kendiliğinden ortaya çıkmakta. Bu durumu aşmak için Rekabet Kurulu'nun, bazı kararlarında ilgili teşebbüslerden resmi olmayan bir biçimde taahhüt almak, örneğin teşebbüsün Kurul'un talep ettiği edimi yerine getirip bu durumu Kurum'a belgelendirmesi aksi takdirde 4054 sayılı Kanun uyarınca hakkında işlem başlatılacağına ilişkin uyarı yazısı göndermek, yoluna gittiğine şahit olmuştuk. Her ne kadar bu uygulama Kurul'a belli bir hareket alanı tanısa da teşebbüsün taahhütlerini yerine getirmemesi durumunda sıfırdan bir soruşturma süreci başlatılması gerekmekte. AB'de ise 1/2003 sayılı Konsey Tüzüğü sayesinde yeniden bir soruşturmaya gerek olmaksızın taahhütünü ihlal eden teşebbüse cirosunun yüzde 10'una kadar idari para cezası verilebilmekte (hatırlarsanız sırf bu nedenle 2 yıl önce

Microsoft'a 561 milyon Euro para cezası kesilmişti).⁸ Ancak Tasarı'da Kurul'a taahhüt ihlali durumunda idari para cezası verme yetkisinin tanınmamış olması çok büyük bir eksiklik olarak karşımıza çıkmakta.

Uzlaşma: 2008 yılında çıkarılan Komisyon Duyurusu⁹ ile uygulanmaya başlayan kartel dosyalarında uzlaşma (*settlement*) imkânı da maalesef 4054 sayılı Kanun'da yer almamakta. Özellikle 2010 yılından itibaren AB uygulamasında kartel dosyalarında uzlaşma eğiliminin giderek arttığını görüyoruz. Bu bağlamda 2014 sonu itibarıyla 17 kartel dosyası uzlaşma ile sonlandırıldı.¹⁰ Uzlaşma mekanizması Türk rekabet hukukunda da olsa Rekabet Kurulu soruşturma raporu hazırlama, teşebbüslere tebliğ etme gibi idari aşamaları "es geçerek" daha hızlı bir karar alma süreci işletebilirdi. Diğer taraftan ihlal iddialarıyla karşılaşan teşebbüsler de cezalarında belli bir indirim (Tasarı'da indirim oranının miktarı Kurum tarafından çıkarılacak yönetmeliğe bırakılmış) elde edebilirlerdi. Son dönemlerde Kurul'un sürücü kursları, ekmek üreticileri, dersaneler gibi ağırlıkla küçük ve orta ölçekli teşebbüslere idari para cezası uygulama eğilimi artık iyice dikkat çekmeye başladı. Hazır pişmanlık mekanizması bir ivme yakalamışken uzlaşma mekanizmasının da uygulamaya kazandırılması kartellerle mücadelede Kurul'un elini güçlendirecektir.

De Minimis: Bunlara ek olarak Türk rekabet hukuku uygulamasının kendine özgü sorunları da var. Mesela 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi, mehz ABİDA 101. maddenin aksine, rekabeti kısıtlayıcı anlaşmalar için "ihmal edilebilir kısıtlamalar doktrini"ne (*de minimis*) atıfta bulunmuyor. Bu durumu aşmak için Rekabet Kurulu; "anlaşma uygulanmamış/kısa sürede yürürlükte kalmış", "ilgili teşebbüsler çok küçük bir pazar payına sahip", "pazarda rekabet kısıtlanmamış" vb. gerekçelerle 9(3) kararlarıyla dosyayı kapatma yoluna gitmekte ve bu durum 4. maddenin lafzına açıkça aykırılık oluşturmakta (amaç yeteriyken etkiye bakılmakta ve etki yok denilerek dosya kapatılmakta). AB'de ise Komisyon, 2001 yılında çıkardığı De Minimis Duyurusu'nu geçen Ağustos ayında bir de yenisiyle değiştirdi.¹¹ Üstelik AB rekabet hukukunun şu sıralar temel tartışmalarından biri de, özellikle Genel Mahkeme'nin *Intel* kararı¹² ve *Post Danmark II* ön karar davasında Adalet Divanı'na yöneltilen sorudan¹³ sonra, bu doktrinin ABİDA 102. madde için de uygulanıp uygulanmayacağı. Dolayısıyla Türkiye bu alandaki gelişmeleri bir hayli geriden takip ediyor.

9(3) kararları: *De minimis* bağlamında 9(3) kararları demişken Tasarı'nın ilgili hükümlerini incelemekte fayda var. 4054 sayılı Kanun'un 9(3). maddesinde Kurul'un "[tespit edilen] ihlale ne şekilde son vereceklerine ilişkin görüşlerini" teşebbüslere bildireceğinden bahsedilmekte. Lafzı itibarıyla sakıncalı olan bu fıkra Tasarı'da daha düzgün bir biçimde ifade edilerek "*ihlale ilişkin emarelerin varlığı halinde*" görüş bildirileceği düzenlenmiş. Böylelikle Tasarı'daki düzenleme, ihlalin ispatı noktasında görüş bildirmenin mantığına

daha uygun. Zira halihazırdaki düzenleme ihlalin varlığını (ispatlanmasını) gerektirdiğinden Kurul'un ihlal tespitine (veya tespit edebilecek olmasına) rağmen ceza vermeyip görüş bildirmesi Türk rekabet hukuku uygulamasında bir sorun haline gelmişti. Danıştay da konuyla ilgili pek çok kararında ihlal iddiasının Kurul tarafından "hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak biçimde" ortaya çıkarılmasını zorunlu tutmakta.¹⁴ Gerçi Tasarı'daki "ihlale ilişkin emareler" ibaresi de Danıştay'ın yerleşik içtihadı karşısında sorunlu gözüküyor. Belki bu ibare gelecekteki tasarılar da yeniden gözden geçirilebilir.

Davranışsal ve yapısal tedbirler: Tasarı'da dikkat çeken bir düzenleme de Kurul'un ihlale yol açan teşebbüsler hakkında davranışsal veya yapısal tedbirlere hükmetme yetkisinin yasal statüye kavuşturulması. 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinde geçen "rekabetin tesisi ve ihlalden önceki durumun korunması için yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışları kapsayan bir kararı" bildirme yetkisi, aslında son derece zayıf bir biçimde ifade edilmişti. Tasarı'da ise Kurul'a "*rekabetin tesisi için yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışları ve teşebbüslerin belirli faaliyetlerini yahut ortaklık paylarını devretmeleri gibi yapısal tedbirleri nihai kararında*" bildirme biçimde ifade edilen geniş bir yetki verilmiş. Davranışsal tedbirlere 9(3) kararlarında sıkça başvurulduğuna yukarıda değinmiştik. Yapısal tedbirlere ise daha az sayıda rastladığımızı söyleyebiliriz. Sözelimi *Erdemir Borçelik ArcelorMittal* kararında Kurul, dosya konusu teşebbüsler arasındaki çapraz hissedarlıklar vasıtasıyla kurulan yapısal bağların kaldırılmasına (pay devrine) karar vermiş,¹⁵ Danıştay da bu kararı onamıştı.¹⁶ Bununla beraber böyle bir yetkinin yasal zemine de taşınması isabetli olacaktır.

Rekabet savunuculuğu: Tasarı'nın kadük olmasıyla birlikte başka bir bahara kalan diğer bir konu da rekabet savunuculuğu faaliyetinin yasal zemine kavuşturulması. Rekabet savunuculuğu gerek rekabeti kısıtlayıcı ya da ortadan kaldıran kamu düzenlemelerine ilişkin müdahaleleri azaltmak veya engellemek, gerekse iş dünyası ve toplumdaki rekabet kültürünü arttırmak açısından vazgeçilmez bir rekabet politikası aracı. Rekabet yasasının çıkarılmasında belirleyici faktörün gelişen ekonomide rekabetin korunmasına duyulan ihtiyaç gibi iç dinamikler yerine uluslararası kuruluşlara verilen taahhütlerin yerine getirilmesi gibi dış dinamiklerin olduğu Türkiye örneğinde rekabet savunuculuğu hayati bir önem arz ediyor. Rekabet Kurumu'nun rekabet savunuculuğunu kendisi için bir misyon haline getirip başarıyla yerine getirdiğini söyleyebiliriz. Toplumdaki rekabet kültürünün kurumsallaştırılması açısından günlük hayatta Kurum'un kendisine sıkça başvurduğu bu uygulamanın yasa hükmü haline getirilmesi faydalı olacaktır.

Rekabet İstişare Konseyi: Rekabet savunuculuğunun iki ayağından biri olan rekabet karşıtı kamu düzenlemelerine ilişkin müdahalenin daha aktif ve organize bir biçimde yapılmasını sağlayacak "*Rekabet İstişare Konseyi*"nin kurulmaması da Tasarı'nın yasalaşamamasından etkilenen hususlardan.

Rekabetin bizzat kamu eliyle bozulmasını engelleyecek işlem ve eylemlere ilişkin görüş bildirme ve istişare platformu olacak olan Rekabet İstişare Konseyi'nin biran önce hayata geçirilmesi gerekmekte. Ayrıca Tasarı'da rekabet karşıtı bireysel ve düzenleyici idari işlemlerin iptal edilebilmesi için Rekabet Kurumu'na idari yargıda subjektif ehliyet tanınmasına yönelik düzenleme bulunmakta (aslında Tasarı'da kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sınırlandırılan bu düzenleme, özellikle yerel idareler gibi diğer kamu kuruluşları için de geçerli olmalı). Geçmiş uygulamaya baktığımızda Danıştay'ın konuya ilişkin tutarlı bir yaklaşım sergilemediğini söyleyebiliriz. Bu yüzden subjektif ehliyet konusunu yasal bir zemine oturtmak önemli.

Kurum'un yetkileri: Rekabet Kurumu'na tanınan en önemli iki yetki olan bilgi isteme ve yerinde inceleme yetkilerine ilişkin iyileştirmeler de Tasarı'da yer almakta. Hemen belirtelim bu iki yetkinin özüne ilişkin esaslı bir değişiklik yok; Kurum'un gerekli gördüğü her türlü bilgiyi tüm kamu kurum ve kuruluşlarından, gerçek ve tüzel kişilerden isteyebileceği kuralına, "*konusuyla ilgili ve sınır olma*" kriteri eklenmiş, bir de devlet sırrı istisnası belirtilmiş. Buna ek olarak Tasarı'da bugüne kadar uygulamada sorunlara yol açmış, netleştirilmesi gereken hususlara ilişkin birtakım düzeltmeler yapılmış. Örneğin bilgi isteyen sujesi "Kurul" yerine "*Kurum*" (zira Kurul karar alma organı ise bilgi istemesi ya da yerinde inceleme yapması söz konusu olamaz); "uzmanlar" yerine "*meslek personeli*" (zira yerinde incelemede rekabet uzmanı sıfatı taşımayan kişiler de, örneğin bilişim uzmanları, yardımcı olabilir) olarak düzeltilmiş. Ayrıca yerinde inceleme yapanların, edinilen bilgi ve belgeleri bir yerde mühürleme yetkisi açıklığa kavuşturulmuş.

Bu bağlamda teşebbüs temsilcilerinin Kurum'un yetkilerine ilişkin Tasarı'daki hükümlere yönelttiği eleştirilerin iki noktada toplandığını görüyoruz: dijital deliller ve avukat-müvekkil gizliliğinin ihlali. Tasarı'da dijital ortamdaki verilerin de bilgi istemeye veya yerinde incelemeye konu olabileceği açıkça belirtilmiş. Dijital deliller (daha doğrusu dijital delil üretme) ceza yargılamasında son birkaç yılda Türkiye'de ciddi tartışmalara yol açmış olsa da bu tartışmaların, bugüne kadar siyasi tartışmalara pek fazla konu olmamış rekabet hukuku açısından bizce geçerliliği bulunmamakta. Avukat ile müvekkil arasındaki yazışmaların gizliliği konusunda ise Tasarı, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu gerekçe gösterilerek bilgi ve belge vermekten kaçınılamayacağını ima ediyor. Yani "in-house" olmayan (serbest) avukatlar ile müvekkil teşebbüslerin yazışmalarının da rekabet soruşturmalarında imtiyazlı olmadığı kabul edilmiş. Bu noktada AB uygulamasından sapılmış.¹⁷ Tasarı'nın yasalaşmaması şimdilik tartışmaları sona erdirecek gibi.

İdari para cezaları: Tasarı 4054 sayılı Kanun'da yer alan birleşme ve devralmaların izin alınmaksızın kapatılması, yerinde incelemenin engellenmesi ya da zorlaştırılması, Kurum'a yanlış ya da yanıltıcı bilgi veya belge verilmesi gibi durumlarda uygulanan idari para cezalarında bazı

ayarlamalar öngörmekte. Buna göre 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesindeki "binde biri oranında" ve "binde beşi oranında" ibareleri sırasıyla "*binde birine kadar*" ve "*binde beşine kadar*" biçiminde olmak üzere Tasarı'da yerini almakta. Bu ufak değişiklik ile maktu oranlar nispileştirilmiş ve ceza miktarının belirlenmesinde, örneğin dev bir enerji holdinginin cirosunun binde biri ile belli bir ilin bir ilçesinde faaliyet gösteren küçük bir sürücü kursunun cirosunun binde biri arasında, hakkaniyete uygun davranılması amaçlanmış. Ancak Tasarı'da, 4054 sayılı Kanun'un 17. maddesindeki durumlara karşılık öngörülen süreli idari para cezası için ise benzer bir ayarlama öngörülmemiş. Başka bir deyişle, söz konusu maddedeki "onbinde beş" oranı herhalde ufak görülmüş olmalı ki Tasarı'da aynen korunmuş.

4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddelerine aykırılık halinde uygulanacak temel idari para cezasına ilişkin ise Tasarı'da herhangi bir düzenleme bulunmamakta. Ancak Kurul'un 2009 yılında çıkardığı Ceza Yönetmeliği pek çok tartışmaya neden olmakta, hatta Rekabet Kurulu Başkan Vekili Reşit Gürpınar da ısrarla yazdığı karşı oy yazılarında konuyu hep gündemde tutmakta. Ankara İdare Mahkemeleri'nin son bir yılda verdiği kararlarda söz konusu Yönetmeliğin normlar hiyerarşisine aykırı olduğuna hükmedildi.¹⁸ Düzenleyici bir idari işlem olması sonucu Ceza Yönetmeliği'ni hukuken ancak Danıştay iptal edebilir, ancak Ceza Yönetmeliği'nin 4054 sayılı Kanun'a aykırı olduğu itirazları bugüne kadar Danıştay tarafından kabul görmedi. Konuyla ilgili yeni rekabet yasasında, "*teşebbüslerin gayri safi gelirlerinin yüzde 10'una ilişkin yasal sınır saklı kalmak koşuluyla, temel para cezası belirlenirken uygulanabilecek alt ve üst sınırlar Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir*" biçimde bir hüküm bulunması tartışmaları sona erdirebilir. Elbette düzgün bir yönetmelik hazırlamak konusunda Kurul'a da büyük görev düşüyor.

Rekabet ihlalinin özel hukuk alanındaki sonuçları: Tasarı'da rekabet ihlallerinin özel hukuk alanındaki sonuçları da gözden geçirilmiş. Bir kere 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddelerine ek olarak 7. maddesinin ihlali durumunda da zarar görenlere tazminat hakkı tanınmış (4. maddeye aykırılık durumunda öngörülen geçersizlik yaptırımının kapsamı da 6. ve 7. maddeleri içine alacak biçimde genişletilmiş). Daha da önemlisi kusur sorumluluğuna geçilmiş: buna göre 4. 6. ve 7. madde ihlallerinden zarar gören kişiler, söz konusu maddeleri ihlal eden teşebbüsler ancak kusurlu ise tazminat isteyebilecekler. Kasıt veya ağır kusur hallerinde ise uğranılan zararın "*üç katına kadar*" tazminata hükmedilebileceği düzenlenmiş (böylece 4054 sayılı Kanun'un ilgili maddesinde geçen "üç katı oranında" ibaresinden ne anlaşılması gerektiğine ilişkin tartışma da son bulacak). Kasıt veya ağır kusurun çok büyük olasılıkla kartellerin tümünde bulunacağı varsayılmış olacak ki pişmanlık uygulamasından yararlanan teşebbüsler aleyhine hükmedilecek tazminatın uğranılan zararı aşması engellenmiş.

Tasarı'da düzenlenmemiş ama uygulamada belirliliğe ihtiyaç duyulan başlıklar da var. Bunlardan ilki, zamanaşımı. 2014'ün son aylarında AB'de çıkarılan Zararların Tazminine İlişkin Direktif'te zamanaşımı sürelerinde bir belirlilik ve yeknesaklığın sağlanmasının altı çiziliyor.¹⁹ Türk rekabet hukuku uygulamasında zamanaşımının, zararın öğrenildiği tarihten itibaren mi yoksa Rekabet Kurulu'nun gerekçeli kararından itibaren mi başlayacağı çok tartışma konusu oldu. Bir de zamanaşımının durması/kesilmesi ve bekletici mesele olma tartışması var. Rekabet ihlalinin ispatlanması sürecinde Kurul kararının adli mahkemelerde bekletici mesele yapılıp yapılmaması (ve buna bağlı olarak zamanaşımının durması ya da kesilmesi) da henüz bir çözüme kavuşmadı. Bugüne kadar açılan tazminat davalarında –ki bunları sayısı son 10 yılda 10'u geçmemiştir– Yargıtay bu tarz sebeplerle davanın hiç esasına giremedi. Yargı içtihatları ile bugüne kadar bir yere varılamayan bu iki konuya ilişkin olarak yasal düzenleme yapılması düşünülebilir.

Diğer düzenlemeler: Tasarı'da yukarıda incelediğimiz temel noktalar dışında başka düzenlemeler de var. Örneğin Tasarı ile birlikte 4054 sayılı Kanun'daki "menfi tespit" kurumu ortadan kaldırılmakta. Menfi tespit teşebbüslerin yararına olsa da Kurum açısından ek bir iş yükü oluşturmaktaydı. Zira bazen teşebbüsler rekabete aykırı olabilecek anlaşmalarının, davranışlarının ya da diğer işlemlerinin 4054 sayılı Kanun'a uygunluğundan emin olabilmek amacıyla hukuk bürolarına veya danışmanlık şirketlerine büyük meblağlar ödemek yerine, menfi tespit verilmesi talebiyle Kurum'a başvurmak suretiyle bu işi bedelsiz bir biçimde halletme eğilimi göstermekteydiler. Kurum'un iş yükünün azalması ve kaynaklarının daha etkin bir biçimde kullanılması adına menfi tespit uygulamasının kaldırılması olumlu. Tasarı'da ayrıca dağınık bir biçimde bulunan birleşme ve devralmalar ile muafiyete ilişkin hükümler bir araya getirilmekte, şikâyetçi ve teşebbüslerin hakları belirginleştirilmekte ve Kurum'un teşkilatındaki ana hizmet birimlerini oluşturan daire başkanlıkları doğrudan Kanun metnine işlenmekte.

Tasarı'daki olumlu düzenlemelerden bir diğeri ise Kurum'un inceleme ve araştırma sürecinde "önaraştırma"dan önce gelmek üzere "ilk inceleme" evresinin Kanun'a eklenmesi. Kurum'un önaraştırma sürecine dahi gitmeden ilk inceleme adı altında kendisine yapılan ihbar ve şikâyetleri karara bağlaması pek yabancı olmadığımız bir uygulamaydı. Ancak 4054 sayılı Kanun'un "önaraştırma" ve "soruşturma" dışında herhangi bir inceleme süreci öngörmemesi sonucu Kurum'un ilk inceleme uygulamasının yasal dayanağı bulunmamaktaydı. Genel olarak ülkemizde rekabet hukukuna ilişkin farkındalık düzeyinin düşük olmasının da bir sonucu olarak Kurum'a haksız rekabet, rekabet yasağı ya da tüketici haklarının korunması gibi 4054 sayılı Kanun ile ilgisi bulunmayan çokça şikâyet başvurusu yapıldığı bilinmekte. Hatta Kurum bu nedenle bir kapsam dışı duyurusu hazırlamak ve kamuoyuna sunmak yoluna bile gitmişti.²⁰ Tasarı yasalaşsaydı bu düzenleme ile

Kurum'un uygulama öncelikleri belirlemesinin (*prioritisation*) ve kaynaklarını daha etkin kullanmasının önü açılmış olacaktı. Ayrıca halihazırdaki önaraştırma ve soruşturma sürelerinin de Tasarı'da kısaltıldığını belirtelim.

Son söz: Tasarı elbette “her derde deva” niteliği taşıyor. Tasarı'da hiç düzenlenmemiş ama uygulamada sorunlara ve/veya belirsizliklere yol açan birçok unsur var. Söz gelimi 4054 sayılı Kanun'un düzenlenmiş sektörlerde nasıl uygulanacağı ve Rekabet Kurumu ile sektörel düzenleyiciler arasındaki ilişkiler konusundaki belirsizlikler giderilebilirdi. Yine 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinde yer alan ancak mevzuatta bulunmayan uyumsuzluklar, örneğin “başkaları ile yapacağı anlaşmalar” ile “rakiplerin faaliyetlerinin dolaylı olarak zorlaştırılması” ibareleri, madde metninden çıkarılabildi. Benzer biçimde ekonomi literatürüyle bağdaşmayan uyumlu eylem karinesi de terk edilebilirdi. Sonuç olarak Türkiye'de yeni bir rekabet yasasına ihtiyaç olduğu artık yadsınamayacak bir gerçek haline gelmiş durumda. Umarız yeni yasama döneminde kurulacak hükümet Tasarı'yı sahiplenir, hatta yeni değişiklikler ile Kanun'un değişmemiş hükümleri arası doğabilecek olası uyumsuzlukların önlenmesi açısından tercihen yepyeni ve modern bir rekabet yasası çıkarma yönünde bir irade ortaya koyar.

¹ Tasarı'nın son hali için bkz. <<https://www2.tbmm.gov.tr/d24/1/1-0882.pdf>> (Erişim tarihi: 20.06.2015).

² Aslan, İ.Y. (2005) “Rekabetin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı Önerisinin Genel Gerekçesi”, Odman Boztosun, A. (der.), *Rekabet Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu-III*, Seçkin Kitabevi, Ankara içinde s.41-99.

³ 4054 sayılı Kanun'un TBMM tarafından kabul edilen ilk halinde Rekabet Kurulu üyelerinin atanmasıyla ilgili olan 22. madde şöyleydi:

“Bakanlar Kurulu; dört üyeyi Rekabet Kurulunun, iki üyeyi Sanayi ve Ticaret Bakanlığının, bir üyeyi Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanlığının, birer üyeyi ise Yargıtay, Danıştay, Üniversitelerarası Kurul ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin her boş üyelik için kendi kurumları içinden veya dışarıdan göstereceği ikişer aday arasından seçer ve atar... Bakanlar Kurulu, Kurulun göstereceği üç aday arasından birisini Başkan olarak görevlendirir. İkinci Başkanı Kurul üyeleri kendi aralarında seçer.”

Bu maddenin halen yürürlükte olan hali şu biçimde:

“Bakanlar Kurulu; üç üyeyi [Gümrük ve Ticaret] Bakanlığın[ın], bir üyeyi Kalkınma Bakanlığının, bir üyeyi Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin her boş üyelik için kendi kurumları içinden veya dışarıdan göstereceği ikişer aday arasından, birer üyeyi ise Yargıtay ve Danıştay'ın kendi kurumları içinden göstereceği ikişer aday arasından atar. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı kontenjanından gelecek üyelerden birisi, Kurum personeli arasından atanır... Bakanlar Kurulu, Kurul üyeleri arasından Başkan ve İkinci Başkanı atar.”

Tasarı'da ise şu değişiklik öngörülmekte:

“Bakanlar Kurulu; üç üyeyi [Gümrük ve Ticaret] Bakanlığın[ın], bir üyeyi Adalet Bakanlığının, bir üyeyi Kalkınma Bakanlığının, bir üyeyi Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlığın ve bir üyeyi Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin her boş üyelik için kendi kurumları içinden veya dışarıdan göstereceği ikişer aday arasından atar... Bakanlar Kurulu, Kurul üyeleri arasından Başkan ve İkinci Başkanı atar.”

Söz konusu maddenin geçirdiği değişiklikler dikkate alındığında Rekabet Kurumu'nun ne ölçüde, yine aynı Kanun'un 20. maddesinde ifade edildiği gibi, "idari ve malî özerkliğe sahip" olacağı ve "görevini yaparken bağımsız" olacağı konusunda ciddi duraksamalar oluşmaktadır. TOBB dışındaki diğer tüm üyelerin hükümet kanadından gelmesini öngören Tasarı'nın mevcut haliyle yasalaşması durumunda Rekabet Kurumu'nun "bağımsız idari otorite" olma niteliği sorgulanacak duruma gelecektir.

⁴ Guidance on the Commission's enforcement priorities in applying Article 82 of the EC Treaty to abusive exclusionary conduct by dominant undertakings [2009] OJ C45/7.

⁵ 2004 – 2014 yılları arası AB Komisyonu'nun verdiği ABİDA 102. madde ihlal kararları şunlardır: Case COMP/C-3/37.792 *Microsoft* [2004] OJ L32/23; Case COMP/38.096 *Clearstream (Clearing and Settlement)* [2004] OJ C165/7; Case COMP/A.37.507/F3 *AstraZeneca* [2005] OJ L332/24; Case COMP/E-1/38.113 *Prokent-Tomra* [2008] OJ C219/11; Case COMP/38.784 *Wanadoo España vs. Telefónica* [2008] OJ C83/6; Case COMP/C-3/37.990 *Intel* [2009] OJ C227/07; Case COMP/39.525 *Telekomunikacja Polska* [2011] OJ C324/7; Case AT.39984 *Romanian Power Exchange/OPCOM* [2014] OJ C314/7; Case AT.39985 *Motorola – Enforcement of GPRS Standard Essential Patents* [2014] OJ C344/6; Case COMP/AT.39523 *Slovak Telekom* [2014] (yayımlanmamıştır).

⁶ 2004 – 2014 yılları arası AB Komisyonu'nun verdiği ABİDA 102. madde taahhüt kararları şunlardır: Case COMP/A.39.116/B2 *Coca-Cola* [2005] OJ L253/21; Case COMP/B-2/38.381 *De Beers* [2006] OJ L205/24; Case COMP/B-1/37.966 *Distrigaz* [2008] OJ C9/8; Case COMP/39.389 *German Electricity Balancing Market* [2009] OJ C36/8; Case COMP/39.388 *German Electricity Wholesale Market* [2009] OJ C36/8; Case COMP/39.402 *RWE Gas Foreclosure* [2009] OJ C133/10; Case COMP/39.316 *Gaz de France* [2010] OJ C57/13; Case COMP/38.636 *Rambus* [2010] OJ C30/17; Case COMP/39.530 *Microsoft (Tying)* [2010] OJ C36/7; Case COMP/39.386 *Long-term Contracts France* [2010] OJ C133/5; Case COMP/39.351 *Swedish Interconnectors* [2010] OJ C142/28; Case COMP/39.317 *E.ON Gas* [2010] OJ C278/9; Case COMP/39.315 *ENI* [2010] OJ C352/8; Case COMP/39.592 *Standard & Poor's* [2012] OJ C31/8; Case COMP/39.692 *IBM Maintenance Services* [2012] OJ C18/6; Case AT.39230 *Rio Tinto Alcan* [2013] OJ C89/5; Case AT.39654 *Reuters Instrument Codes* [2013] OJ C326/4; Case AT.39727 *CEZ* [2013] OJ C251/4; Case COMP/AT.39678 *Deutsche Bahn I* [2014] OJ C86/4; Case COMP/AT.39731 *Deutsche Bahn II* [2014] OJ C86/4; Case AT.39939 *Samsung – Enforcement of UMTS Standard Essential Patents* [2014] OJ C350/8.

⁷ "Antitrust: Commission accepts commitments by SkyTeam members Air France/KLM, Alitalia and Delta on three transatlantic routes", IP/15/4966, Brüksel 12 Mayıs 2015.

⁸ "Antitrust: Commission fines Microsoft for non-compliance with browser choice commitments", IP/13/196, Brüksel 6 Mart 2013.

⁹ Notice on the conduct of settlement procedures in view of the adoption of Decisions pursuant to Article 7 and Article 23 of Council Regulation (EC) No 1/2003 in cartel cases [2008] OJ C167/1.

¹⁰ 2008 – 2014 yılları arası uzlaşma ile sonuçlanan AB Komisyonu kararları şunlardır: Case COMP/38.511 *DRAMs* [2011] OJ C180/15; Case COMP/38.866 *Animal Feed Phosphates* [2011] OJ C111/19; Case COMP/39.579 *Consumer Detergents* [2011] OJ C193/14; Case COMP/39.605 *CRT Glass* [2012] OJ C48/18; Case COMP/39.600 *Refrigeration Compressors* [2012] OJ C122/6; Case COMP/39.611 *Water Management Products* [2012] OJ C335/4; Case AT.39748 *Automotive Wire Harnesses* [2013] OJ C283/5; Case COMP/39.861 *Yen Interest Rate Derivatives (YIRD)* (yayımlanmamıştır); Case COMP/39.914 *Euro Interest Rate Derivatives (EIRD)* (yayımlanmamıştır); Case AT.39801 *Polyurethane Foam*

[2014] OJ C354/6; Case AT.39952 *Power Exchanges* [2014] OJ C334/5; Case AT.39922 *Bearings* [2014] OJ C238/10; Case AT.39792 *Steel Abrasives* [2014] OJ C362/8; Case AT.39965 *Mushrooms* [2014] OJ C453/21; Case AT.39924 *Swiss Franc Interest Rate Derivatives* (CHF LIBOR) [2015] OJ C72/9; Case AT.39924 *Swiss Franc Interest Rate Derivatives* (Bid Ask Spread Infringement) [2015] OJ C72/14; Case AT.39780 *Envelopes* [2015] OJ C74/5.

¹¹ Notice on agreements of minor importance which do not appreciably restrict competition under Article 101(1) of the TFEU [2014] OJ C291/1.

¹² Genel Mahkeme'nin *Intel* kararında tartışılan argümanlardan biri de küresel ölçekte belirlenen ilgili pazarın dışlayıcı davranıştan etkilenen boyutunun, pazarın sadece yüzde 14'üne karşılık gelmesinin ABİDA 102. madde ihlaline yol açıp açmayacağıydı. Mahkeme bu oranın "önemli" bir oran olduğunu belirtmiş, ama yine de ABİDA 102. madde uygulamasında *de minimis* doktrinin geçerli olmadığına hükmetmişti. Case T-286/09 *Intel Corp v Commission* [2014] ECR II-0000, prg.184.

¹³ *Post Danmark II* ön karar davasında (*preliminary ruling*) bir Danimarka mahkemesinin Adalet Divanı'na yönelttiği sorulardan birisi de ABİDA 102. madde uygulamasında dışlayıcı etki doğurabilecek bir indirim sisteminin değerlendirilmesinde *de minimis* kuralının uygulanıp uygulanmayacağına ilişkindi. Adalet Divanı henüz kararını vermedi, ancak 21 Mayıs tarihli mütalaasında Divan Savcısı Kokott, bir indirim sisteminin etkilerinin herhangi bir *de minimis* eşliğini aşmasının gerekli olmadığına yönelik görüş bildirdi. Case C-23/14 *Post Danmark A/S* [2015] (henüz karara bağlanmamıştır).

¹⁴ Rekabet Kurulu'nun bazı kararlarında herhangi bir ihlal tespiti yapılmaksızın dosya konusu davranışlara son verilmesine yönelik 4054 sayılı Kanun'un 9(3). maddesi uyarınca ilgili teşebbüslere görüş yazısı gönderildiğini görüyoruz. Bu bağlamda Danıştay'ın yerleşik içtihadlarında, önaraştırma sonucunda rekabet kurallarını ihlal eden davranışların söz konusu olmadığına hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak biçimde ortaya çıkması durumunda Kurul tarafından soruşturma açılmamasına karar verilebileceği, önaraştırma sonucu elde edilen bilgi ve delillerin bu sonuca ulaşmaya elverişli olmaması veya yetersizliği durumunda ise soruşturma açılmasına karar verilmesi gerektiği kabul edilmekte. Bkz. Danıştay 13.D, 07.02.2011, E.2010/4155, K.2011/492; 13.D, 18.04.2011, E.2008/4519, K.2011/1655; 13.D, 30.11.2011, E.2008/3117, K.2011/5424; 13.D, 08.05.2012, E.2008/8139, K.2012/963; 13.D, 02.04.2013, E.2009/4016, K.2013/901.

¹⁵ 16.06.2009 tarihli ve 09-28/600-141 sayılı Erdemir Borçelik ArcelorMittal kararı.

¹⁶ Danıştay 13.D, 02.04.2013, E.2009/7046, K.2013/896; 13.D, 02.04.2013, E.2009/7029, K.2009/897.

¹⁷ Adalet Divanı'nın *Akzo Nobel* kararında rekabet soruşturmalarında ileri sürülebilecek avukat-müvekkil gizliliğinin "in-house" avukatlar açısından geçerli olamayacağına, başka bir deyişle yalnızca serbest çalışan avukatların müvekkilleri ile olan ilişkilerine hukuki profesyonel imtiyaz tanınacağına karar verilmişti. Case C-550/07 P *Akzo Nobel Chemicals and Akros Chemicals v Commission* [2010] ECR I-8301.

¹⁸ Bkz. Ankara 6. İdare Mahkemesi, 27.05.2014, E.2013/1557, K.2014/636; 28.01.2015, E.2014/368, K.2015/133.

¹⁹ Directive 2014/104/EU on certain rules governing actions for damages under national law for infringements of the competition law provisions of the Member States and of the European Union [2014] OJ L349/1

²⁰ Kurum'un resmi internet sitesinde Haziran 2012 tarihinde kamuoyuyla paylaşılan "Rekabet Kurumu'na Yapılan Kapsam Dışı Başvurulara İlişkin Duyuru" daha sonra yine aynı siteden kaldırılmıştır. Söz konusu duyuru hakkında bilgi için bkz. <<http://www.milliyet.com.tr/rekabet-kurumu-kapsam-disi-sikayetler-den-sikayetci/ekonomi/ekonomidetay/07.06.2012/1550663/default.htm>> (Erişim tarihi: 20.06.2015).

BAZI SİYASİ PARTİ SEÇİM BEYANNAMELERİNİN REKABET GÜCÜ VE REKABET İHLALİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Asım KAYA* (asimkaya@adalet.gov.tr)

Özet: Ülkemiz 7 Haziran 2015 yılında Genel Seçimleri gerçekleştirerek milletvekillerini seçecektir. Bu kapsamda tüm partilerin seçim beyannamelerini hazırlamışlardır. Bu beyannamelerde rekabet, ulaşım, sağlık, eğitim, adalet ve güvenlik gibi birçok konuya değinilmiştir. Bunların arasında rekabet politikaları önemli bir yere sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Rekabet, Rekabet Kurumu, Tekel, Kartel, Seçim Beyannamesi, İdari Para Cezası

GİRİŞ

İnternetin ve teknolojinin ticaretin her alanında sıkça kullanıldığı ülkemizde küreselleşmenin de etkisiyle birlikte rekabet politikaları önemini artırmaktadır. 7 Haziran 2015'de yapılacak olan Genel Seçimlere girmeden önce büyüme oranlarına düzgün işleyen bir rekabet ortamının olumlu katkı yapacağı birçok siyasi parti tarafından kabul edilmiştir. En son 3 Mayıs 2015 tarihinde Milliyetçi Hareket Partisi'nin (MHP) seçim beyannamesini açıklamasının ardından da bu durum açıkça anlaşılmaktadır. Bu çalışmada öncelikle, rekabet hukukunun kaynakları ve amacı, rekabetin tanımı, Rekabet Kurumu'nun görevi, seçim beyannamelerine rekabet politikalarının rekabet gücü ve ihlalleri bakımından yansımaları ve bu yansımaların sonuçlarına değinilecektir. Bu çalışmada hiçbir partinin beyannamesi ön plana çıkarılmamakta, sadece rekabet gücünün ve rekabet ihlallerinin siyasete etkisi vurgulanmaya çalışılmaktadır.

I. REKABET HUKUKUNUN KAYNAKLARI VE AMACI

Ülkemizde rekabet hukuku mevzuat kapsamında kaynağını Anayasa ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'dan (RKHK) almaktadır. Anayasamızın 167/1. maddesi gereğince, devlet, para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemelerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirleri alır; piyasalarda fiili veya anlaşma sonucu doğacak tekelleşme ve kartelleşmeyi önler. RKHK'nun 1. maddesinde ifade edildiği üzere, Kanun'un amacı, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya

* Fatsa Cumhuriyet Savcısı. Bu yazının hazırlanmasında büyük oranda yazarın "Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Düzenlenen İdari Para Cezaları" adlı kitabından yararlanılmıştır.

kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamaktır. Rekabet kuralları, piyasada devlet kontrolü ve hâkim teşebbüsler yerine rekabetçi bir piyasa kurmayı amaçlar. Rekabet ekonomik verimliliğin elde edilmesinde önemli bir araçtır. Rekabetçi bir piyasanın olması, üreticilerin teknolojik yeniliğe önem vermelerini ve kaliteli mal ve hizmetlerin daha ucuz maliyetle tüketicilere sunulmasını sağlar.¹

II. REKABETİN TANIMI VE REKABET POLİTİKASI

RKHK'nun 3. maddesine göre rekabet, mal ve hizmet piyasalarındaki teşebbüsler arasında özgürce ekonomik kararlar verilebilmesini sağlayan yarış ifade etmektedir. Öte yandan rekabetin tanımı ekonomistler ya da hukukçular tarafından yapıldığında, bazı farklılıklar gösterir. İktisadî bakımdan rekabet, piyasa ekonomilerinde kâr, satış ve pazar payı gibi belirli ticarî hedeflere ulaşmak amacıyla işletmeler arasında ortaya çıkan yarıştır. Rekabet hukukçuları ise rekabeti, belirli bir piyasada çalışan girişimlerin kendileriyle ilgili ekonomik konularda özgürce karar verebilmelerini sağlayan yarış olarak tanımlarlar.² Ulusal rekabet politikası, hükümetler tarafından oluşturulan ve uygulanan, firmaların kendi aralarında yaptıkları rekabeti sınırlayan veya hâkim gücü kötüye kullanmayı amaçlayan anlaşmalarla ilgili kurallar ve disiplinler olarak tanımlanmaktadır. Rekabet politikasının temel amacı, açık ve rekabetçi bir yapının sağlanması yoluyla mevcut kaynakların dengeli ve etkin bir şekilde dağıtılmasını ve kullanılmasını sağlamak ve bu şekilde ulusal refahı en üst düzeye çıkarmaktır.³

III. REKABET KURUMU'NUN GÖREVİ

RKHK'nun 20/1. maddesine göre, mal ve hizmet piyasalarının serbest ve sağlıklı bir rekabet ortamı içinde teşekkülünün ve gelişmesinin temini ile RKHK'nun uygulanmasını gözetmek ve Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirmek üzere kamu tüzel kişiliğini haiz idarî ve malî özerkliğe sahip Rekabet Kurumu teşkil edilmiştir. Rekabet Kurumu, RKHK ile şekillenen ekonomik idari kolluk görevini yerine getiren ve kolluk görevinin doğal uzantısı olarak düzenleme ve yaptırım uygulama yetkisine sahip idari bir kurumdur.⁴ Kurum'un görevleri RKHK'nun 27. maddesinde sırasıyla sayılmıştır. Bu maddeye göre Kurum'un önemli görevleri arasında şunlar yer almaktadır:

- RKHK'da yasaklanan faaliyetler ve hukukî işlemler hakkında, başvuru üzerine veya resen inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak; Kanunda

¹ (Arı, 2003:28)

² (Badur, 2001: 1)

³ (Esen, s. 37)

⁴ (Koç, 2012:232)

düzenlenen hükümlerin ihlal edildiğinin tespit edilmesi üzerine, bu ihlallere son verilmesi için gerekli tedbirleri alıp bundan sorumlu olanlara idarî para cezaları uygulamak,⁵

- İlgililerin muafiyet ve menfî tespit taleplerini değerlendirerek, uygun olan anlaşmalara muafiyet ve menfî tespit belgesi vermek,
- Verilen muafiyet kararları ve menfî tespit belgelerinin ilgili olduğu piyasaları sürekli takip ederek, bu piyasalarda ya da tarafların durumlarında değişiklikler tespit edilmesi halinde ilgililerin başvurularını yeniden değerlendirmek, birleşme ve devralmalara izin vermektir.

IV. SEÇİM BEYANNAMELERİNE REKABET POLİTİKALARININ YANSIMASI

Partilerin rekabet politikaları seçim beyannamelerine de yansımıştır. Bunlardan bazıları rekabet gücü ile, bazıları ise rekabet ihlalleri ile mücadele ile ilgilidir. “Rekabet gücü, ülkelerin serbest ve yerli pazar koşulları altında vatandaşların reel gelirlerini arttırmaya çalışırken aynı anda ürettiği ürün ve hizmetleri uluslararası pazarlara sunabilmesi ve başarılı olabilmesi olarak” tanımlanabilmektedir. Dünya Ekonomik Forumu rekabet gücünü “girişimcilerin ürün ve hizmetleri tasarlama, üretme ve fiyatlandırmalarında rakiplerine göre üstünlük kazanmaları” olarak tanımlamaktadır.⁶ RKHK’nın 16/3. maddesine göre, rekabeti sınırlayıcı anlaşma, uyumlu eylem ve kararlar, hâkim durumun kötüye kullanılması ve bazı birleşme ve devralma halleri birer rekabet ihlali olarak kabul edilmekte olup, bu ihlallere karşı hükmedilen idarî para cezaları, esasa ilişkin idarî para cezası olarak gruplandırılmaktadır.⁷ İdari para cezaları RKHK’nın uygulanması, rekabet ihlallerinin gerçekleşmesi için önemli bir yaptırım türüdür. Kurul uyguladığı yüksek meblağlı cezalarla rekabet ihlallerini engellemeye çalışmaktadır. Birçok ülkede olduğu gibi karteller rekabet oyununun bozulmasında önemli bir yere sahiptir. Kurum çıkarmış olduğu Kartellerin Ortaya Çıkarılması Amacıyla Aktif İşbirliği Yapılmasına Dair Yönetmelik (Pişmanlık Yönetmeliği) ile kartellerle mücadelede önemli bir yol almıştır. Ayrıca, idarî para cezalarının uygulanması için Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik (Ceza Yönetmeliği) ile Kanun’un verdiği sınırlar içerisinde para cezalarının tespitine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Çıkarılan bu yönetmelikler ile Kurul, bazı konularda takdir yetkisini kullanarak, rekabet ihlallerini engelleme ve sağlıklı bir rekabet oyunu oluşturmaya çalışmaktadır.⁸

⁵ (Kaya, 2015:28)

⁶ (Çivi:2001:22-23)

⁷ (Kaya:2015:39)

⁸ (Kaya, 2015:22)

Aşağıda sırasıyla Adalet ve Kalkınma Partisi (Ak Parti), Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) ve Halkların Demokrasi Partisi'nin (HDP) seçim beyannameleri hem rekabet gücü hem rekabet ihlalleri ile mücadele kapsamında incelenecektir.

A. AK PARTİ SEÇİM BEYANNAMESİ

380 sayfalık Ak Parti Seçim Beyannamesinde 70 yerde rekabet kelimesi geçmektedir. Bunlardan rekabet gücü ile ilgili olan kısımlar şöyle sıralanabilir;

Rekabet Gücü İle İlgili Kısımlar:

- Bu dönemde de, Türkiye, güven ve istikrar ortamında ekonomisini daha da güçlendirecek, daha rekabetçi ve daha yenilikçi bir ortam oluşturacak, demokratik standartları yükseltmeye devam edecek, çokluk içinde birlik ve kardeşlik çerçevesinde 2023 hedeflerine emin adımlarla yürümeyi sürdürecektir.
- Kayıt dışılığın da önemli bir nedeni olan çalışma hayatındaki katılıkları azaltarak, istihdamın gelişimine sağlıklı bir zemin oluştururken, işletmelerimizin rekabet gücünü artıracaktır.
- Dışa açık bir ekonomi olarak her alanda rekabetçiliği geliştirecek, küresel yatırımları ve nitelikli insan gücünü cezbedeceğiz.
- Gerçekleştirdiğimiz yapısal reformlar ve güçlü düzenlemeler ile bir yandan ekonominin kırılabilirliğini azalttık, diğer yandan da piyasaların rekabetçi bir ortamda serbestçe işleyişini sağladık.
- Yakaladığımız istikrarlı büyüme ve güven ortamının devamı için ekonomide fırsat eşitliği ve adaleti sağlayarak, hiç kimseye imtiyaz veya ayrıcalık tanımadık. Rekabeti iyi işleterek hiç kimse için korunaklı kolay para kazanma alanı oluşturmadık, kurallı bir piyasa ekonomisi anlayışını hâkim kıldık.
- Sağladığımız istikrar ortamında, kamu kesiminden kaynaklanan riskler ortadan kalkmış, makroekonomik belirsizlikler azalmış, işletmelerimizin finansmana erişimi kolaylaşmış ve yatırımlar önemli ölçüde artmıştır. Bu durum, bir taraftan üretim ve istihdamı, diğer taraftan büyümemizin asıl dinamiğini oluşturan özel sektörümüzün rekabet gücünü artırmıştır.
- AK Parti olarak, günümüzün rekabetçi dünyasında insana, insanın niteliklerine, sağlıklı bir sosyal ortama yapılan yatırımların, aynı zamanda ekonomik potansiyelimize yapılan bir yatırım olduğunu bilerek, ekonomi politikalarımızı güçlü sosyal politikalar ile bütünleştirmeye devam edeceğiz.

- Önümüzdeki dönemde yurtiçi üretimi artırma ve ithalata bağımlılığı azaltma perspektifiyle, imalat sanayiinin GSYH içindeki payının artırılması, yapısal dönüşüm açısından önem arz etmektedir. Ak Parti, bu yapının oluşturulması için verimlilik artışının ve sanayileşmenin hızlandırılması gerektiğinin farkındadır. Özel sektör öncülüğünde, Ar-Ge'ye daha fazla ağırlık vererek, ihracata dayalı ve rekabetçi bir üretim yapısıyla bunu gerçekleştirmeye kararlıyız.
- Yüksek ve istikrarlı büyümeye yönelik temel stratejimiz, özel sektör öncülüğünde, dışa açık ve rekabetçi üretim yapımızın geliştirilmesidir. Verimlilik artışı ve sanayileşme sürecinin güçlendirilmesi, bu stratejimizin temel yapı taşlarını oluşturmaktadır.
- Yerli makine üreticilerinin rekabet gücünü artıracak mekanizmalar oluşturacağız.
- Hazırladığımız “İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Öncelikli Dönüşüm Programımız”la, İstanbul’un uluslararası alanda rekabet gücüne sahip bir finans merkezine dönüşebilmesi için reel sektörün ihtiyaçlarını karşılayacak, her türlü finansal aracın ihraç edilebildiği, güçlü bir fiziki, beşeri ve teknolojik altyapıya sahip, etkin bir biçimde denetlenen şeffaf bir piyasa yapısının tesis edilmesini amaçlamaktayız.
- Saydamlığın artırılması ve rekabetin sağlanması amacıyla, bütün ihale sonuçlarını yayımlama sürecini iyileştireceğiz.
- Geleneksel toptan ve perakende sektörünün rekabet gücünü artırıcı tedarik ve satış faaliyetlerini geliştirecek; bu kesimde modern işletme teknikleri, yeni hizmet modelleri ve teknoloji kullanımını destekleyeceğiz.
- İşletmelerimizin rekabet güçlerini artırmak, pazarlama imkânlarını kolaylaştırmak, kombine taşımacılığı daha etkin hale getirmek amacıyla lojistik merkezler kuruyoruz. Denizli-Kaklık, Samsun-Gelemen, İzmit-Köseköy, Uşak, İstanbul Halkalı, Eskişehir-Hasanbey ve Balıkesir-Gökköy’de 7 adet lojistik merkezi işletmeye aldık. 13 lojistik merkezimizin yapım çalışmalarına devam ediyoruz.
- Yenilikçiliğe odaklanarak firma becerilerinin artmasını, KOBİ’lerin rekabet güçlerinin artırılarak ekonomik büyümeye katkısının yükseltilmesini sağlayacağız.

Görüldüğü gibi Ak Parti seçim beyannamesinde rekabet gücü ile ilgili kısımlar ağır basmaktadır. Rekabet ihlâli ile ilgili olarak ise sadece kurallı bir piyasa ekonomisinden bahsedilmektedir. Buna karşılık Rekabet Kurumu ile ilgili bir düzenleme yer almamaktadır. Rekabet gücü ile ilgili kısımlarda özel sektör ön plana çıkarılmış, lojistiğin pazarlama ve ticarî rekabetteki önemi

vurgulanmıştır. Lojistik merkezler rekabet politikası bakımından önemli bir yere sahiptir. Teşebbüsler ürettikleri ürünü daha kolay tüketiciye ulaştırdıkça rekabet edebilme kapasiteleri artacaktır.⁹ Güçlü ekonominin güçlü sosyal politikalarla ile destekleneceğine, bu sayede rekabetçi dünyada yerimizi alabileceğimize değinilmiştir. Yenilikçiliğe odaklanarak firma becerilerinin artırılacağı, teknoloji kullanımının destekleneceği belirtilmiştir. Sanayileşme sürecinin güçlendirilmesi hedeflenmiş ve dışa açık bir ekonominin gereği olarak küresel yatırımların ülkemize kazandırılacağı vaat edilmiştir. Sanayileşmenin gelişmesi için yerli makinenin önemi büyüktür. Beynamede bununla ilgili olarak yerli makine üreticilerinin rekabet gücünün artırılması bir hedef olarak konulmuştur. İstanbul'un bir finans merkezi haline getirilebilmesi çabasına beynamede de yer verilmiştir. Bu kapsamda eğer hedeflendiği gibi İstanbul bir finans merkezi haline getirilebilirse bunun yansımaları rekabet mevzuatında da olacaktır.¹⁰ Ayrıca şeffaf bir piyasa yapısının sağlanması hedeflenmektedir. Şeffaf bir piyasa yapısı ise ancak düzgün işleyen bir denetleme mekanizması ve bilgilendirmeler ile mümkündür. Rekabet hukuku ile ihâle mevzuatı yakından ilişkilidir. Rekabet gücünün artırılabilmesi için şeffaf bir ihâle sistemi gereklidir. Beynamede buna yer verilerek bütün ihâle sonuçlarının kamuya duyurulması hedeflenmiştir. Ak Parti Seçim Beyannamesinde dikkati çeken en önemli nokta, iktidara geldiği dönemden bu zamana kadar yapılanların beyannamenin büyük bir kısmında açıklanmasıdır.

B. CUMHURİYET HALK PARTİSİ (CHP) SEÇİM BİLDİRGESİ

CHP hazırlamış olduğu 203 sayfalık beynamede 33 yerde rekabetten bahsetmiştir. Bunlardan başlıca önemli hususlar şöyledir;

1. Rekabet Gücü İle İlgili Kısımlar:

- İnsan merkezli ekonomi politikaları, üretimi destekleyecek ve küresel bilgi ekonomisinde rekabet gücümüzü artıracaktır.
- ... anlayışı yüksek katma değerli, yeniliğe (inovasyona) dayalı ve rekabetçi üretimi hedeflemektedir.
- ...Bu hedefler çerçevesinde CHP ekonomi politikaları dört ana eksen üzerine inşa edilmektedir. İlk eksen ekonomik gelişme ve büyümenin toplumun tüm kesimlerine yayılmasını, büyümenin herkesi kucaklamasını ve kimsenin yaratılan refahtan dışlanmamasını sağlayacak politikalardan oluşmaktadır. İkinci eksen ülkemizin dünya arenasında yarışma gücünü artıran politikalardan oluşmaktadır. Rekabetçi bir ekonomi için ihtiyaç

⁹ (Kaya, 2015:100)

¹⁰ (Kaya, 2015:156)

duyulan üretken yatırımlara, nitelikli işgücüne ve verimlilik artışına katkıda bulunacak politikalar bu eksenin temelidir...

- Fiziksel yatırımların artması iş gücü piyasasındaki sorunların çözümü için elzemdir. Ancak CHP Türkiye'nin istihdam sorununun salt yatırım ortamı sorunu olmadığını bilincindedir. CHP ekonomi programı istihdamın artırılması için yatırımın artırılmasının yanı sıra rekabetçiliğin geliştirilmesi ve etkin bir eğitim reformunun gerçekleştirilmesinin gerekli olduğunu savunmaktadır.
- CHP, yenilikçi bir kalkınma hamlesi ile toplumsal sorunları çözecek, her alanda küresel rekabet gücümüzü artırarak yurttaşlarımızın refah düzeyini yükseltecektir.
- Devletin istihdam ve rekabet alanında kolaylaştırıcı ve destekleyici olmasını sağlayacağız.
- Vergi sistemini daha adil ve ekonominin rekabet gücünü artıran bir yapıya kavuşturacağız.
- Yazılım ihracatını engelleyen dolaylı vergileri kaldırarak bilişim sektörünün uluslararası rekabet gücünü artıracacağız.
- Perakende sektöründe, büyük işletmelerle rekabet güçlüğü çeken esnaf ve zanaatkarları bölgesel kooperatifler yoluyla kurumsal bir yapı altında toplayacağız .
- Özel sektörün uluslararası standartlara uygun olarak ve Kamu İhâle Kanunu çerçevesinde, hakça rekabet edebileceği bir yapı kuracağız.
- Tüm bölgelerde, yerel kaynaklara dayanan ve rekabet gücü yüksek sanayi sektörlerini destekleyeceğiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Seçim Bildirgesi'nde katma değeri yüksek ürünlerin üretimi ve inovasyon önemli yer tutmuştur. Küresel rekabet gücü ile refah artış düzeyi arasındaki ilişkiye değinilmiştir. Seçim beyannamesinde, genel olarak, özel sektör ön planda olsa da, devletin istihdam ve rekabet alanındaki kolaylaştırıcı ve destekleyici rolüne de yer verilmiştir. Rekabetçi bir ekonomi beyannamede çok önemli bir yere sahiptir. CHP ekonomik sistemin kurulabilmesi için dört ana eksen oluşturmuş, bunlardan ikinci eksen rekabet gücü ile ilgilidir. Fiziksel yatırımların artırılması yeterli görülmemekte, rekabetçiliğin de bu doğrultuda artırılması hedeflenmektedir. Kamu ihâle mevzuatı gibi vergi mevzuatı da rekabet hukuku ile yakından ilgilidir. Düzgün işleyen bir vergi sistemi aynı zamanda rekabetçi bir piyasaya olumlu katkı yapacaktır. Beyannamede bu kapsamda daha adil bir vergi sistemi hedeflenmektedir. Özel sektörün hakça rekabet edebilmesi için uluslararası standartlara ve Kamu İhâle Kanunu'na atıf yapılmıştır. İhâle mevzuatının

rekabet gücü bakımından önemi burada da ortaya çıkmaktadır. Bölgesel kalkınmanın gerçekleştirilebilmesi için sanayi sektöründe rekabet gücünün artırılması hedeflenmiştir. Kalkınmada bölgesel eşitsizlikler bu sayede giderilebilecektir.

2. Rekabet İhlâli ile Mücadele ile İlgili Kısımlar:

- Adil rekabet ortamı sağlayarak esnafı koruyacak düzenlemeleri hayata geçireceğiz.
- Belediyelerin esnafla rekabet etmesini önleyeceğiz.
- Rekabet Kurumu'nun işleyişine etkinlik kazandıracacağız. Piyasalarda hâkim durumun kötüye kullanılmasını engelleyeceğiz.
- Üreticinin nihai üründen elde edilen kârdan hak ettiği payı alması ve tüketicinin sağlıklı ürünlere uygun şartlarda erişebilmesi için pazarda tekelleşmenin önüne geçecek, adil rekabet koşullarını sağlayacağız.

Rekabet ihlâli ile mücadele kısmında ise en dikkat çekici ifade, bir rekabet ihlâli olan ve idarî para cezası yaptırımını gerektiren hâkim durumun kötüye kullanılması ifadesidir. Bu konuya kısa da olsa yer verilmesi, Türk Rekabet Hukuku bakımından önemlidir. Tabi ki, seçim beyannamelerinde her şeyden detaylı olarak bahsedilmesi beklenemez. Diğer önemli ifade ise, Rekabet Kurumu'nun işleyişine etkinlik kazandırılmasıdır. Rekabet Kurulu'nun çok yüksek miktarlarda idarî para cezası uyguladığı göz önüne alınırsa böyle bir düzenleme ile Rekabet Kurumu'nun serbest piyasadaki etkisinin artacağı görülecektir. Rekabet Kurulu yeni bir kararında,¹¹ Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin fiyatlandırma ve sözleşmelere ilişkin uygulamaları yoluyla hâkim durumunu kötüye kullandığını, bu şekilde RKHK'nın 6. maddesini ihlâl ettiğini tespit ederek, ilgili A.Ş.'ye 412.015.081,24 TL idarî para cezası verilmesine karar vermiştir.

Belediyelere ait işletmelerin esnafla olan rekabeti, bir diğer önemli beyanname konusudur.

Son olarak, Anayasal bakımdan devletin mücadele etmesi gereken tekelleşmeye de beyannamede yer verildiğini görüyoruz. Burada tekelleşmenin önüne geçilerek adil rekabet koşulları sağlanmaya çalışılmak istenmektedir. Adil rekabet kavramı, iki veya daha fazla gerçek veya tüzel kişi arasında aynı amaca ulaşmak için yapılan yarışın, kazancın meşruiyetini sağlama işlevi yapan kurallar ve ilkeler çerçevesinde gerçekleştirilmesini ifade eder.¹² Bu bakımdan “adil rekabet” ilkesinin serbest piyasayı doğrudan etkilediğini söyleyebiliriz.

¹¹ 17/01/2014 tarih ve 14-03/60-24 sayılı Kararı.

¹² (Türkkan, 2015:2)

C. MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ (MHP) SEÇİM BEYANNAMESİ

MHP hazırlamış olduğu 132 sayfalık seçim beyannamesinde 29 yerde rekabet kelimesine yer vermiştir. Bunların önemlileri başlıca şöyledir;

1. Rekabet Gücü İle İlgili Kısımlar:

- Sıcak para akışına dayalı ve üretmekten çok tüketmeye, bilgi ve teknoloji yoğun, rekabetçi yatırımlar yerine hizmet sektörüne dönük yatırımlara ve rant ekonomisine dayalı yaklaşımlar sürdürülebilir olmadığı gibi, Türkiye ekonomisinin geleceği için de önemli bir risk faktörü oluşturmaktadır.
- Hâkim ve cumhuriyet savcılarının örgütlü suçlar, haksız rekabet, döviz işlemleri, sigortacılık, kara para aklama, iş kazaları, sermaye piyasası suçları gibi bazı özel alanlarda uzmanlaşması sağlanacaktır.
-bu politikalar yapısal reformlarla, özellikle de ekonominin rekabet gücünü artıracak adımlarla desteklenecektir.
- 2023 yılına kadar olan dönemde Türkiye malzeme teknolojileri, biyoteknoloji ve bilişim teknolojileri alanında ciddi atılım yaparak teknolojik rekabet üstünlüğü kazanacaktır.
- Türkiye'nin içine düştüğü "Orta Gelir Tuzağı"ndan çıkarılması için yurtiçi üretimde rekabet gücü ve katma değeri yüksek ürünlerin üretimine öncelik verilecek, ekonomik büyümeyi kısıtlayan tasarruf oranının artırılması sağlanacaktır.
- İleri teknoloji kullanan, yenilikçiliği, verimliliği ve istihdamı gözeten, gelirin adil bölüşümünü esas alan, rekabet gücü yüksek üretim ekonomisini tesis etmek ve sosyal dokuyu güçlendirmek amacıyla ülkemizin kendi imkân ve şartları ile doğal ve beşeri kaynaklarını dikkate alan "Üreten Ekonomi Programı" uygulamaya konulacaktır.
- Yerli üreticilerin rekabet gücünü artıracak teşvikler uygulamaya konulacak, girdi maliyetleri düşürülecektir. Vergi politikalarında rekabet gücünü azaltan istisna, muafiyet ve indirimler azaltılacaktır.
- Tarım, hayvancılık, tekstil gibi geleneksel sektörlerde yerli üreticilerin rekabet gücünü artıracak önlemler alınacak, enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi, verimliliğin artırılması ve dışa bağımlılığın azaltılması temin edilecektir.
- Marka, kalite ve teknoloji esaslı mal ve hizmet üreten, küresel düzeyde rekabet gücüne sahip olan Türk girişimciliği, istihdam odaklı büyüme stratejisinin lokomotif olacaktir.

- Yerel kaynakları harekete geçiren, nitelikli iş gücü istihdam eden, ileri teknoloji kullanan ve üreten, özgün tasarım ve marka geliştiren, tüketici sağlığını ve tercihlerini gözeterek, çevre normlarına uygun üretim yapan, teknolojik yenilik öngören, verimlilik artışı sağlayan, uluslararası rekabet gücüne sahip bir sanayi oluşturulacaktır.
- KOBİ'lerin Ar-Ge, yenilik ve ihracat yapabilme kapasiteleri geliştirilerek uluslararası rekabet güçleri artırılacaktır. KOBİ'lerin markalaşmaları, kurumsallaşmaları ve yenilikçi iş modelleri geliştirmeleri sağlanacaktır.
- Ulaştırma sisteminin hızlı, güvenli ve ileri teknolojiyi kullanan, çevreye duyarlı, rekabeti tesis edecek, uluslararası ulaşım koridorları ile bütünleşen, yaygın ve katlanılabilir maliyette ve sanayiye yönlendirecek bir yapıda olması sağlanacaktır.
- Esnaf ve sanatkârimızı yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bırakan büyük market zincirlerinin şehir merkezinde şube açmaları için asgari işyeri büyüklüğü standardı getirilecektir. Bu standarda uymayan mevcut şubelerin de bir program dahilinde yerleşim yeri dışına taşınması sağlanacak ve küçük esnaf aleyhine gelişen haksız rekabetin önüne geçilecektir. Bu çerçevede AVM yasası olarak anılan yasa tümüyle yenilenecektir.

Milliyetçi Hareket Partisi Seçim Beyannamesi'nde rekabet gücü ile ilgili olarak yerli üretici, katma değeri yüksek ürün, marka, kalite ve teknoloji bakımından küresel düzeyde rekabet edebilir Türk girişimcisi önemli yere sahiptir. Rekabet gücü artırılarak orta gelir tuzağının bozulması hedeflenmektedir. 2023 hedefi MHP'de de ön planda olup, rekabet ve teknoloji ilişkisine değinilmiştir. "Üreten Ekonomi Programı" kapsamında yerel kaynakların değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Marka geliştirme ve uluslar arası rekabet gücü arasındaki bağlantıya değinilmiştir. Teşebbüslerin rekabet edebilme kapasitelerinde markalaşma çok önemli bir yere sahiptir. Markalaşan bir ürünün uluslar arası piyasada rekabet edebilme gücü diğer ürünlere göre daha yüksektir.¹³ KOBİ'lerin kurumsallaşmaları da rekabet gücü ile doğrudan ilgilidir. MHP Seçim Beyannamesi'nde diğer partilerde olduğu gibi Ar-Ge çalışmaları ile rekabet gücü arasında ilişki kurulmuştur. Ulaştırma hızlı ve güvenli olması rekabet gücü bakımından önemlidir. Bunun için uluslararası ulaşım koridorları ile bütünleşen bir ulaşım hızı hedeflenmektedir. Teşebbüslerin ürünlerini daha kolay bir şekilde ulaştırması ile maliyetler azalacak ve rekabet gücü artacaktır. MHP Seçim Beyannamesinde yer alan en önemli hedeflerden bir tanesi AVM yasası olarak yasanın yenilenmesi hedefidir. Bu değişiklik ile büyük market zincirlerinin şehir merkezinde şube açmaları için asgari işyeri büyüklüğü standardı getirilecektir. Bu sayede küçük esnafın rekabet gücü artırılmaya çalışılmaktadır. Bu hedef AVM'ler ve

¹³ (Kaya, 2015:156)

küçük esnafın rekabetini etkileyecek en önemli düzenlemelerden birisi olarak görünmektedir.

2. Rekabet İhlâli İle Mücadele İle İlgili Kısımlar:

- Rekabetçi piyasa ekonomisi geliştirilecek ve hukukî alt yapısı güçlendirilecektir. Rekabetin Korunması Hakkında Kanun geliştirilerek günümüz şartlarına uygun, yenilikçi ve etkili bir mevzuat oluşturulacak, fikri mülkiyet hakları sadece mevzuat açısından değil fiili süreçler açısından da Ar-Ge teşvikini sağlayacak seviyeye çıkartılarak, patent hukukunun gelişmesine gereken önem verilecektir.
-Sektörel Piyasalar Üst Kurumu; iş güvenliği, tarım, gıda ve ilaç piyasalarının düzenlenmesi amacıyla Halk Sağlığı Düzenleme ve Denetleme Üst Kurumu oluşturulacaktır. Kamu İhâle ve Rekabet Kurumu ise yeniden yapılandırılacaktır.
- Ekonomide rekabet sağlanarak tekelci oluşumların önlenmesi, istihdam yaratılması, gelir dağılımındaki dengesizliklerin giderilmesi, yeni girişimcilerin ekonomiye kazandırılması, sosyal barışın korunması, bölgeler arası dengesizliklerin giderilmesi ve yerel potansiyelin harekete geçirilmesi amacıyla esnaf ve sanatkâr kesiminin faaliyetleri desteklenecektir.

Rekabet ihlâlleri ile mücadele bakımından en önemli düzenleme, Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un geliştirilmesi fikridir.

Serbest piyasanın işleyişi bakımından çok büyük önem arz eden Kamu İhâle Kurumu ve Rekabet Kurumu'nun yeniden yapılandırılması fikri de, bir diğer önemli konudur.

Cumhuriyet Halk Partisinin Seçim Beyannamesi'nde olduğu gibi, Milliyetçi Hareket Partisi Seçim Beyannamesi'nde de, tekelci oluşumların önlenmesi hedeflenmektedir.

D. HALKLARIN DEMOKRASİ PARTİSİ (HDP) SEÇİM BİLDİRGESİ

HDP hazırlamış olduğu 28 sayfalık seçim beyannamesinde bir yerde rekabet kelimesine yer vermiştir. Bu da şöyledir,

1. Rekabet Gücü İle İlgili Kısım

- KOBİ'lere sektörel planlama çerçevesinde sıfır faizli finansman desteği sağlayacağız.

2. Rekabet İhlâli İle Mücadele İle İlgili Kısım

- KOBİ'leri haksız rekabete karşı koruyacak önlemler alacağız.

Halkların Demokrasi Partisi Seçim Beyannamesi'nde rekabet hukuku ile ilgili bir düzenleme yer olmamakta olup, sadece KOBİ'lerin haksız rekabete karşı korunmasının amaçlanmakta olduğunu görüyoruz.

SONUÇ

Yukarıda dört partinin seçim beyannameleri incelendiğinde rekabet hukukunun ve rekabet politikalarının önümüzdeki dönemde önemini arttıracığı görülmektedir. Çünkü dört parti de ülkenin büyüme oranlarını arttırmayı, iktisadî gelişmeyi sağlamayı ve toplumun refah düzeyini arttırmayı amaçlamaktadır. Bunun için de, beyannamelerde sıklıkla rekabet politikalarına atıf yapılmış, ticarî ve iktisadî alanda rekabet edilebilir bir ortamın sağlanması için hedefler konmuştur. Özellikle hâkim durum, tekelleşme ve kartelleşme alanlarında yapılacak düzenlemeler ile rekabet politikaları yeniden düzenlenebilecektir. MHP ve CHP, Rekabet Kurumu ve tekelci uygulamalarla ilgili bir takım değişiklikler amaçlamaktadır. Rekabet ihlallerinden birisi olan hâkim durumun kötüye kullanılması konusunda, yine, CHP tarafından çalışma yapılacağı belirtilmektedir. AKP'nin birçok alanda rekabetçi ortamı sağlamaya çalışacağı görülmektedir. Rekabet gücünün artırılabilmesinde özel sektör ön plandadır. Rekabet gücünü geliştirmede lojistik, Ar-Ge, inovasyon ve sanayileşme konularına önem verilmektedir.

Seçim beyannameleri partiler için sadece bir oy toplama aracı değildir. Aynı zamanda yönetime geldiklerinde bir yol haritasıdır. Yatırım programları ve kalkınma planları bakımından da çok önemli bir yere sahiptir. Rekabet hukuku mevzuatında yapılacak değişiklikler teşebbüsleri doğrudan etkileyecektir. Bu etkilemenin rekabeti teşvik edici şekilde olması gerekir.

KAYNAKÇA

Arı, Zekeriyya, “*Rekabet Hukukunda Amaç Sorunu*”, C. 8, S. 3, s-27-48, 2003, SDÜ İktisadî ve İd. Bil. Fak. Dergisi,

<http://sablon.sdu.edu.tr/fakulteler/iibf/dergi/files/2003-3-11.pdf> G.T.

04/05/2015

Badur, Emel, *Türk Rekabet Hukukunda Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşmalar (Uyumlu Eylem ve Kararlar)*, Ankara, 2001, Rekabet Kurumu Yayınları

Çivi, Emin, “*Rekabet Gücü : Literatür Araştırması*”, C: 8, S. 2, s. 21-38, Manisa, 2001,

<http://www2.bayar.edu.tr/yonetimekonomi/dergi/pdf/C8S22001/ec.pdf> G.T.

28/05/2015

Esen, Şaban, “*Türk Rekabet Politikası ve Rekabet Politikasından*

Beklentiler”, s. 36-45, <http://www.ceis.org.tr/dergiDocs/makale212.pdf> G.T.

25/05/2015

Kaya, Asım, *Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Düzenlenen İdari Para Cezaları*, Ankara, 2015, Seçkin Yayınları

Koç, Emin, “*4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’da Düzenlenen İdari Para Cezaları İçin Öngörülen İdari Usul*”, S. 98, s. 232-298, Ankara, 2012, TBB Dergisi

Türkkan, Erdal, “*Adil Rekabetin Ekonomi ve Siyasette Meşruiyet Sağlama İşlevi*”, S. 92, s. 2-6, Rekabet Forumu,

http://www.rekabetderneği.org/rk_bulten/sayi92.pdf G.T.28/05/2015

BEYANNAMELER:

AK Parti Seçim Bey.

<http://www.akparti.org.tr/upload/documents/2015-secim-beyannamesi-20nisan.pdf>

CHP Seçim Bey.

<http://www.yasanacakbirturkiye.com/CHP-SECIM-BILDIRGESI-2015.pdf>

MHP Seçim Bey.

<http://www.bizimleyuruturkiye.com/>

HDP Seçim Bey.

<http://www.hdp.org.tr/images/UserFiles/Documents/Editor/HDP%20Se%C3%A7im%20Bildirgesi%20Tam%20Metin.pdf>

DUYURU

Rekabet Derneği İki Dalda En İyi Makale Ödülü Verecek

2013 yılında yayınlanan makale, tebliğ vb. eserler arasından Rekabet Hukuku ve Rekabet İktisadı dalında ayrı ayrı en iyi makale ödülü verilmesine karar verilmiştir.

a-Rekabet Hukuku Dalında 2013 yılı En İyi Makale Ödülü

Bu dalda en iyi makale ödülünü hak eden eserin belirlenmesi için Doç. Dr. Nurkut İnan başkanlığında dört kişilik jüri oluşturulmuştur. Jüri, 2013 yılında yayınlanan makale, tebliğ vb. eserleri inceleyip değerlendirecektir. Ayrıca ilgililer **rekabetodulu@gmail.com** e-posta adresine e-posta göndererek makale vb. yayınların değerlendirmeye alınmasını sağlayabilirler. Ayrıntılı duyuru Derneğimiz web sitesinde ve Rekabet Forumu'nda ayrıca yapılacaktır.

Rekabet Hukuku dalında Jüri başkanı ve üyeler şöyledir:

Başkan: Doç. Dr. Nurkut İnan-Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Emekli Öğretim Üyesi

Üye: Yrd. Doç. Dr. Gamze Aşçıoğlu Öz-Ortadoğu Üniversitesi İİBF Öğretim Üyesi

Üye: Av. Kubilay Atasayar-Rekabet Kurulu Emekli Üyesi

Üye: Şamil Pişmaf-Rekabet Kurumu

b-Rekabet İktisadı Dalında 2013 yılı En İyi Makale Ödülü

Bu dalda en iyi makale ödülünü hak eden eserin belirlenmesi için Doç. Dr. Uğur Emek başkanlığında dört kişilik jüri oluşturulmuştur. Jüri, 2013 yılında yayınlanan makale, tebliğ vb. eserleri inceleyip değerlendirecektir. Ayrıca ilgililer **rekabetodulu@gmail.com** e-posta adresine e-posta göndererek makale vb. yayınların değerlendirmeye alınmasını sağlayabilirler. Ayrıntılı duyuru Derneğimiz web sitesinde ve Rekabet Forumu'nda ayrıca yapılacaktır.

Rekabet Hukuku dalında Jüri başkanı ve üyeler şöyledir:

Başkan: Doç. Dr. Uğur Emek-Kalkınma Bakanlığı

Üye: Yrd. Doç. Dr. Seyit Mümin Cilasun-Atılım Üniversitesi Öğretim Üyesi

Üye: Yrd. Doç. Dr. Fatih Cemil Özbuğday-Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Öğretim Üyesi

Üye: Dr. Ekrem Kalkan-Rekabet Kurumu

Ödüle ilişkin eleştiri ve önerilerinizi lütfen **rekabetodulu@gmail.com** e-posta adresine gönderiniz.

REKABET FORUMU İÇİN Makale Çağrısı

Sayın Dernek Üyelerimiz ve Okuyucularımız,

Rekabet Forumu, Rekabet Politikaları ve Rekabet Hukuku'nun uygulamaları içinde bulunan tüm kurum, kuruluş ve kişilere gönderilmektedir. Rekabet Forumu'na göndereceğiniz yazılarla Forum zenginleşecek ve etki alanı genişleyecektir.

Değerli Dernek Üyelerimizden ve okuyucularımızdan ricamız, Rekabet Forumu'na, yaptıkları inceleme, araştırma, yorum ve değerlendirmeleri makale boyutunda göndermeleridir. Katkılarınız yalnız Forum'u zenginleştirmekle kalmayacak, aynı zamanda yararlanan çevrenin de genişletilmesini sağlayacaktır.

Rekabet Forumu için yazılarınızı **sguven@cankaya.edu.tr** adresine bekliyoruz.